Annus XI - Vol. XI 1 Maii 1919 Num. 6

ACTA APOSTOLICAE SEDIS

COMMENTARIUM OFFICIALE

ACTA BENEDICTI PP. XV

EPISTOLAE

I

AD R. P. D. IOSEPHUM MARIAM ROBERTI, CORRECTOREM GENERALEM FRATRUM MINIMORUM, QUARTO EXEUNTE SAECULO A CANONIZATIONE S. FRANCISCI DE PAULA.

Dilecte fili, salutem et apostolicam benedictionem. — Quandoquidem, divino beneficio ac munere, finem tandem cepit belli huius atrocitas quae omnis generis ruinas ruinis ubique cumulavit, in primis dari operam sanctitudini christianorum morum revocandae, cui tam magna sunt allata detrimenta, omnino apparet oportere. Huc spectat non modo in divinae legis meditatione versari, sed etiam in illos diligenter intueri, qui praeclarissima exstiterunt christianae perfectionis exempla. Itaque auspicato proxima occasio vobis adest sanctissimi Conditoris vestri studiosius vitam recolendi, quarto iam pleno saeculo, cum ei caelestes honores rite decreti sunt. Nobis autem pergratum accidit eius praestantissimi viri renovari memoriam, quem iam pridem peculiari quadam veneratione prosequimur. - Etenim in Francisco de Paula cum omnium christianarum virtutum decora, tum illa tria maxime elucent: humilitatis spiritus, poenitentiae austeritas et ardor caritatis. Nam qui de se tam demisse sentiebat, ut honore sacerdotii se indignum putaret, non aliunde quam ex ipsa humilitate sumpsit suorum nomen alumnorum, quos *minimos* appellavit. Cumque esset innocentissimus, incredibile est quanta quamque multiplici asperitate corpus affligeret, solitus esurialem quadragesimalis victus tenuitatem in totum annum producere. Qua vero caritate is flagrasse dicendus est, qui eam instituto suo tamquam insi-

gnem notam impressam reliquit? Harum quidem virtutum hodie, si unquam antea, usus est pernecessarius, cum tam multos a divinae fidei obsequio abalienat superbiae contumacia; cum effrenata cupido fluxis bonis fruendi dominatur latissime; cum humanum genus emergit ex hoc bello ea gerens odii invidiaeque vulnera, quibus sola Iesu Christi caritas mederi posse videatur. Vos igitur, probe considerantes quid ab optimo quoque requirant haec tempora, vel alacriores Legiferi Patris vestigia, Deo adiuvante, persequemini. Ita non exigua vestri Ordinis erga Ecclesiam civilemque societatem accrescent promerita; qui quidem Ordo usque adhuc hominibus floruit pietate doctrinaque praestantibus, iisque non suae gloriae studiosis, sed communis utilitatis. Ita etiam vosmet ipsos magis magisque probabitis huic Apostolicae Sedi, quae vestram observantiam ac fidem paterna voluntate rependere consuevit.

Nos vero istam faustae rei commemorationem valde vobis profuturam speramus; atque ad eius solemnitatem augendam haec de sacro Ecclesiae thesauro damus perlibenter:

I. Ut quovis die proximi mensis maii, excepto die Ascensionis Domini, in omnibus Ordinis sacris aedibus saecularia solemnia agi liceat, facta potestate cuilibet sacerdoti utriusque Cleri Missam de Sancto, propriam Minimorum, celebrandi, tum in triduana supplicatione, tum ipso fausto die.

II. Quo die festum agetur, antistes loci, vel per se vel per alium ab ipso deputandum, Papalem benedictionem impertiat.

III. Quicumque ecclesias Minimorum, ubi saeculare festum celebrabitur, eo ipso die inviserint, Indulgentiam Plenariam *toties quoties* ad modum Portiunculae lucrari possint.

IV. Triduo ante festum vel post usque in diem octavum sacerdotes, quotquot sunt e Minimis, possint, extra Urbem, coronas precatorias, Crucifixi effigies et sacra numismata Indulgentiis Apostolicis benedicendo ditare.

Denique Officio et Festo S. Francisci de Paula celebrando secundam diem Dominicam post Pascha, ut antea, pro toto Minimorum Ordine in perpetuum assignatam volumus. - Atque auspicem divinorum munerum et paternae Nostrae benevolentiae testem, tibi, dilecte fili, et omnibus, quibus praepositus es, apostolicam benedictionem peramanter impertimus.

Datum Romae apud sanctum Petrum, die II mensis aprilis, in festo S. Francisci de Paula, MCMXIX, Pontificatus Nostri anno quinto.

BENEDICTUS PP. XV

II

AD IACOBUM S. R. E. CARD. GIBBONS, ARCHIEPISCOPUM BALTIMORENSEM, GUILELMUM S. R. E. CARD. O'CONNEL, ARCHIEPISCOPUM BOSTONIENSEM, CETEROSQUE ARCHIEPISCOPOS ET EPISCOPOS FOEDERATARUM AMERICAE CIVITATUM DE EPISCOPORUM CONVENTIBUS ET DE SACRA AEDE IMMACULATAE VIRGINI WASHINGTONIAE DICANDA.

Dilecti filii Nostri, venerabiles fratres, salutem et apostolicam benedictionem. — Communes litteras vestras Washingtonia datas, quo dilecti filii Nostri Iacobi S. R. E. Presb. Card. Gibbons quinquagesimum episcopatus natalem ad celebrandum coiveratis, reddidit Nobis, istinc nuper reversus, ven. frater Bonaventura, archiepiscopus titulo Corinthiensis, Nostrae apud vos in tam singulari evento interpres nuntiusque laetitiae. Confirmarunt eae quidem, novo pietatis studiique erga Nos vestri testimonio, quam coniuncti Nobiscum sitis; quam vero coniuncti inter vos, sollemnia ipsa, cura et frequentia omnium vestra, apparate feliciterque acta, clariore in luce collocarunt. Utrumque vobis, venerabiles fratres, vehementer gratulamur; at id tamen vehementius, quod ea usi estis opportunitate, ut de rebus maximi momenti, quae ad Ecclesiae reique publicae utilitatem aeque pertinent, communiter disceptaretis. Comperimus enim vos animis decrevisse concordibus, unum in locum quotannis convenire universos, consilia ad rem catholicam provehendam aptiora inituros, itemque duos constituisse e gremio episcoporum coetus, quorum alter praesertim de re sociali, alter de recta puerorum iuvenumque institutione quaestiones perscrutetur et ad ceteros conlegas referat. Dignum sane propositum cui accedat, cum voluptate animi coniuncta, commendatio Nostra. Crebri enim episcoporum conventus, quos haud semel probarunt decessores Nostri, mirum quantum inserviunt catholici nominis incremento; quandoquidem, si in commune conferant singuli quidquid investigando experiendoque didicerint, expedita res erit dispicere qui serpant occulte errores, quae cleri populique disciplinae detrimenta immineant, quae praesto sint, ad eos evellendos, ad hanc firmandam remedia, num animorum motus in regione vel tota ipsa republica deprehendantur, quos ad regundos vel aequis continendos finibus Pastorum sollertia sit valde profutura. Cum propulsatione autem mali it pariter consectatio boni, ad quam alii aliorum incitantur exemplis. Sicubi enim laetiorem fructuum segetem certa quadam via ac ratione

excrevisse appareat, nemo non videt, episcopos, qui in coetum convenerint, id, pro temporum rerumque condicione, in sua quemque dioecesi, acturos certatim esse, quod alibi fieri viderint cum tam praeclara animorum utilitate. Neque vero est cur fusius hortemur, adeo res urget, ut actionem, quam oeconomicam socialem vocant, studiose constanterque persequamini; caveatis tamen, ne populares vestri a christianis rationibus, quas fel. rec. decessor Noster Leo XIII in Encyclicis Litteris *Rerum Novarum* enucleavit, opinionum fuco animorumque perturbationibus abrepti, misere discedant. Quod profecto, si unquam alias, certe per has rerum vices plurimum habet periculi, quando tota societatis hominum compages videtur in discrimen vocari et civium inter se caritas invidiae tempestate restingui ac paene obrui. Haud minorem tamen prae se fert gravitatem catholica puerorum atque adulescentium institutio, qua sarcta tectaque, in tuto sit civium fidei morumque integritas. Quapropter nostis, venerabiles fratres, Ecclesiam Dei nunquam destitisse eiusmodi institutionem cum summopere provehere, tum pro viribus ab omni oppugnatione defendere ac tueri: cuius quidem rei si certa deforent argumenta, ipsa inimicorum christiani nominis, apud veteres nationes, agendi ratio certissimo argumento esset. Etenim, ne praestet Ecclesia incolumem teneriorum animorum fidem, neve ludi privati, materna eius providentia constituti, cum publicis a religione alienis feliciter certent, adversarii sibi velle solis vindicare docendi potestatem; nativum patrumfamilias ius omnino proterere ac violare; in tanta falsi nominis libertate religiosis catholicisque viris liberam erudiendorum adulescentium facultatem circumscribere, adimere, quoquo saltem pacto praegravare. Quibus vos istic ab incommodis vacuos, exploratissimum habemus largitate ac sedulitate admirabili catholicis scholis condendis dedisse operam; neque minorem curionibus religiosisque ex utroque sexu sodalibus tribuimus laudem, qui, vobis ducibus, ad tutandam, qua late patent Foederatae istae Civitates, scholarum suarum prosperitatem atque efficientiam, nec sumptibus nec laboribus pepercerint. At vero, quod ceterum vobis persuasum est, neutiquam licet secundis sic rebus confidere ut, quae futura sint, neglegantur, cum Ecclesiae sors ac rei publicae a scholarum fortunis ac disciplina omnino pendeat; neque enim alii erunt Christifideles quam quos docendo, instituendo informaveritis. Atque hic memor ad Washingtoniensem studiorum Universitatem sponte provolat cogitatio. Iucundo sane animo mirabiles Lycei istius magni prosecuti adhuc sumus progressiones, quibuscum tam bona spes cohaeret Ecclesiarum vestrarum; eoque nomine praecipue gratia Nostra hominumque memoria digni dilectus filius Noster Cardi-

nalis Baltimorensium Archiepiscopus et ven. frater Episcopus tit. Germanicopolitanus eiusdem Lycei moderator. Quos autem non ita dilaudamus, tamquam si velimus navitatem operamque praeterire vestram, cum perspectum habeamus, in fovendo isto disciplinarum sacrarum optimarumque artium domicilio haud mediocriter ad hunc diem industriam omnium vestram desudasse, neque dubitemus quin sitis in posterum, et quidem alacrius, saluberrimo instituto adfuturi. Quod praeterea ad Nos adfertur, consilium Aedis Sacrae, ad Lyceum, in honorem Virginis Immaculatae erigendae, vehementer in popularium animis pietatem erga Eam excitavisse, scitote id Nos mirifice recreasse. Quemadmodum enim sanctissimum propositum fel. rec. decessor Noster Pius X et probavit et laudibus omnibus extulit, sic nihil Nobis antiquius quam ut in urbe magnae istius reipublicae principe templum quam citissime perficiatur Caelesti Patrona totius Americae dignum, eo vel magis quod Lyceum vestrum, Deipara Immaculata auspice, perfectius quiddam attigisse dicendum est. Confidimus equidem fore ut, perinde ac Lyceum sedes erit, quo catholicae doctrinae studiosi, quasi in centrum radii, intendant ac concurrant, ita eam in Aedem Sacram, Virgine Immaculata gratiarum omne genus sequestra, non modo qui in discipulorum numerum adlecti vel adlegendi posthac sint, sed catholici quoque omnes e Civitatibus istis, veluti in Sanctuarium peculiare ac proprium, intueantur, et religionis pietatisque causa frequentissimi confluant. O illucescat quamprimum ille dies, quo vobis, venerabiles fratres, tanto huic operi fastigium imponere liceat. Ut vero inceptum ne diu protrahatur, efficiant, collata liberalius quam solent stipe, quotquot catholica apud vos professione gloriantur; neque tantummodo singuli, sed sodalitates quoque omnes, illae in primis, quibus, instituto suo, Deiparae cultus cordi est. Nec secundum in hoc insigni certamine catholicas decet mulieres obtinere locum, utpote quae debeant eo magis Immaculatae Virginis promovere gloriam, quo Eius gloria in sui sexus honorem propius recidit ac redundat. Quos vero hortati sumus verbis, ut eos exemplo etiam Nostro ad pie largiendum permoveamus, Altare eiusdem templi princeps peculiari dono illustrare deliberavimus. Tempestive igitur missuri Washingtoniam sumus Imaginem Beatissimae Virginis sine labe conceptae, quam musivo opere in officina Vaticana effingendam curabimus, eaque, in ara maxima aliquando collocata, monumento erit cum pietatis erga Mariam Immaculatam Nostrae, tum singularis qua Lyceum complectimur benevolentiae. Enimvero in eo versatur societas hominum discrimine, quod hinc praesentem Virginis opem, illinc communia omnium molimenta etiam atque etiam postulare videatur. Posita ea quidem est in arcto

salutis exitiique confinio, nisi caritatis iustitiaeque legibus denuo ac firmius stabiliatur; qua in re vos maxime omnium elaboretis oportet, cum multum apud gentem vestram possitis, quae, sanioris libertatis christianaeque humanitatis rationum retinentissima, praecipuam habitura est partem et in tranquillitate ordinis restituenda et in societate hominum ad eadem principia, post tam violentam eversionem rerum, instauranda ac renovanda. Caelestium interea munerum conciliatricem paternaeque benevolentiae Nostrae testem, vobis, dilecti filii Nostri, venerabiles fratres, clero populoque unicuique vestrum commisso, iis praesertim qui ad Washingtoniensis templi exaedificationem adiumento aut fuerunt aut erunt in posterum, apostolicam benedictionem amantissime in Domino impertimus.

Datum Romae apud S. Petrum, die x aprilis MCMXIX, Pontificatus Nostri anno quinto.

BENEDICTUS PP. XV

ACTA SS. CONGREGATIONUM

SACRA CONGREGATIO CONSISTORIALIS

I

LETTERA CIRCOLARE ALL'EPISCOPATO ITALIANO IN ESECUZIONE DEL DECRETO « PRO CONCILIORUM CELEBRATIONE IN REGIONIBUS ITALIAE » DEL 15 FEBBRAIO 1919.

Con circolare della S. Congregazione dei Vescovi e Regolari in data 24 agosto 1889 Leone XIII, di v. m., aderendo al voto di parecchi Arcivescovi e Vescovi d'Italia, mentre sanzionava l'uso delle conferenze episcopali, già fin dal 1849 introdotto in parecchie regioni d'Italia e particolarmente nell'Umbria, e ne prescriveva e disciplinava la celebrazione, stabiliva inoltre quali e quante dovessero essere le riunioni o conferenze dei Prelati italiani, attenendosi in ciò alle note divisioni regionali d'Italia.

Nulla sembra doversi innovare di quanto venne allora definito, salvo le due modificazioni che la s. m. di Pio X, per giuste ragioni, credette necessario introdurre circa l'Emilia e circa il Lazio, o circondario di Roma, come si chiamò nella detta circolare.

Rimane quindi fisso che per le conferenze episcopali e rispettivamente pei concilii regionali gli Ordinari d'Italia si raggruppino a seconda delle regioni che qui sotto vengono elencate.

1. L'**Emilia,** comprendente la provincia ecclesiastica di Modena, più le sedi immediatamente soggette di Parma, Piacenza e Borgo S. Donnino.

2. La **Romagna,** comprendente le provincie ecclesiastiche di Ravenna e Bologna e l'arcivescovato di Ferrara con l'unita sede di Comacchio.

3. Le **Marche,** comprendenti le provincie ecclesiastiche di Fermo ed Urbino, gli arcivescovati di Camerino, Ancona ed Umana, più le sedi immediatamente soggette di Treia, Fabriano e Matelica, Fano, Iesi, Osimo e Cingoli, Recanati e Loreto.

4. L'**Umbria,** comprendente le sedi arcivescovili di Spoleto e Perugia, più le sedi vescovili immediatamente soggette di Orvieto, Poggio Mirteto, Rieti, Narni e Terni, Amelia, Todi, Norcia, Foligno, Città della Pieve, Assisi, Nocera, Gubbio e Città di Castello.

5. L'**Etruria,** comprendente le provincie ecclesiastiche di Pisa, Firenze e Siena, l'arcivescovato di Lucca, più le sedi immediatamente soggette di Arezzo, Cortona, Montalcino, Montepulciano e Pienza.

6. Il **Lazio Superiore** o **Regione Cimina,** comprendente le diocesi di Civitavecchia e Corneto, Sutri e Nepi, Civita Castellana-Orte e Gallese, Viterbo e Toscanella, Montefiascone, Bagnorea, Acquapendente, nonchè le abbazie *nullius* di S. Paolo fuori le mura, dei SS. Vincenzo ed Anastasio delle Tre Fontane, e di S. Martino al Monte Cimino.

7. Il **Lazio Inferiore,** comprendente le diocesi di Tivoli, Segni, Anagni, Ferentino, Alatri, Veroli, Sezze-Piperno e Terracina, Sora-Aquino e Pontecorvo, più l'abbazia *nullius* di Subiaco.

8. La **Campania,** comprendente le provincie ecclesiastiche di Capua, Napoli, Sorrento, e l'arcivescovato di Gaeta, la sede immediatamente soggetta di Aversa e l'abbazia *nullius* di Montecassino.

9. Il **Beneventano,** comprendente la provincia ecclesiastica dello stesso nome e l'abbazia *nullius* di Monte Vergine.

10. Il **Salernitano** e la **Basilicata,** comprendenti le tre provincie ecclesiastiche di Salerno, Acerenza e Matera, Conza e Campagna, più l'arcivescovato di Amalfi, e le sedi immediatamente soggette di Cava e Sarno, Melfi e Rapolla, e l'abbazia *nullius* della Santissima Trinità della Cava.

11. Le **Calabrie,** comprendenti le provincie ecclesiastiche di Reggio e S. Severina, gli arcivescovati di Cosenza e Rossano, più le sedi immediatamente soggette di Mileto, S. Marco e Bisignano.

12. Gli **Abruzzi,** comprendenti tutte le sedi arcivescovili e vescovili esistenti nel territorio abruzzese.

13. Le **Puglie,** comprendenti le provincie ecclesiastiche di Bari, Brindisi, Manfredonia, Otranto, Taranto, Trani e Barletta, più le sedi vescovili immediatamente soggette di Foggia, Gravina ed Irsina, Molfetta-Terlizzi e Giovinazzo, Monopoli, Nardò, e la prelatura *nullius* di Altamura ed Acquaviva.

14. La **Sicilia,** comprendente tutte le sedi arcivescovili e vescovili dell'isola, l'abbazia *nullius* di S. Lucia del Mela, e la sede vescovile di Lipari.

15. La **Sardegna,** comprendente tutte le sedi arcivescovili e vescovili esistenti nell'isola.

Quanto al **Veneto, Lombardia** e **Liguria,** poichè la regione coincide con la provincia ecclesiastica, nulla avvi da immutare per la celebrazione dei concilii provinciali.

Quanto al **Piemonte**, dove sebbene siano due le provincie, unica è la conferenza, se gli Ordinari credessero miglior cosa in luogo di due concilii provinciali farne uno solo regionale, potranno farne domanda, che sarà bene accolta, sembrando in massima cosa opportuna.

Siccome poi nella circolare superiormente ricordata del 1889 il Sommo Pontefice stabiliva che « II°. In ciascuna delle mentovate regioni procu- « reranno i Vescovi di convenire insieme almeno una volta l'anno per « appianare e risolvere con mutuo consiglio le difficoltà che incontrano « nel governo delle rispettive diocesi, per promuovere in tutto la rego- « larità e la uniformità della ecclesiastica disciplina e per emettere, ove « le circostanze lo richiedessero, atti collettivi di qualsiasi genere » si fa riflettere che questa disposizione non viene punto infirmata dal Codice, dove al *can. 291 § 1,* circa le conferenze episcopali, vien detto che *nisi aliter pro peculiaribus locis a Sede Apostolica provisum fuerit ... Ordinarii locorum saltem quinto quoque anno convenient.*

Rimane quindi fermo che le conferenze episcopali per regioni debbono continuare a tenersi in Italia ogni anno nel modo superiormente indicato. E tale è la mente di Sua Santità Benedetto PP. XV che viene comunicata ai Rmi Ordinari d'Italia per la sua piena osservanza.

Dato a Roma, dalla Segreteria della S. Congregazione Concistoriale, 22 marzo 1919.

✠ G. Card. De Lai, Vescovo di Sabina, *Segretario.*

L. ✠ S.

† V. Sardi, Arciv. tit. di Cesarea, *Assessore.*

II

DUBIUM

SUPER DECRETO « REDEUNTIBUS »

die 25 Octobris 1918

Quidam Ordinarii S. Congregationi Consistoriali sequens dubium dirimendum proposuerunt:

« An clerici in sacris, militum vulneratorum vel infirmorum adsi- « stentiae addicti, qui ex huiusmodi ministerio sponte sua maluerunt « transire ad militiam pugnantem, quin tamen mortem vel mutilatio-

« nem intulerint, teneantur, iuxta mentem decreti *Redeuntibus,* dispen-
« sationem a Sancta Sede impetrare, ut ad sacri ministerii exercitium
« restituantur ».

Cui Sacra Congregatio respondendum censuit: *Affirmative.*

Atque ita rescripsit ac declaravit, die 28 martii 1919.

✠ C. Card. De Lai, Ep. Sabinen., *Secretarius.*

L. ✠ S.

† V. Sardi, Archiep. Caesarien., *Adsessor.*

III

PROVISIO ECCLESIARUM

S. C. Consistorialis decretis, SSmus D. N. Benedictus XV has, quae sequuntur, ecclesias de proprio pastore providit, scilicet:

28 martii 1919. — Cathedrali ecclesiae Desmoinensi praefecit R. D. Thomam Guilelmum Drumm, parochum ecclesiae S. Patritii civitatis *Cedar Rapids,* in archidioecesi Dubuquensi.

29 martii. — Titulari archiepiscopali ecclesiae Achridanae Rmum Dnum Ioannem Baptistam Cieplak, suffraganeum Rmi Dni Eduardi de Ropp, archiepiscopi Mohiloviensis.

31 martii. — Titulari episcopali ecclesiae Dardani R. D. Antonium Keil, canonicum theologum metropolitanae ecclesiae Salisburgensis et rectorem Seminarii maioris eiusdem civitatis, quem deputavit in auxiliarem R. P. D. Ignatii Rieder, archiepiscopi Salisburgensis.

2 aprilis. — Cathedrali ecclesiae Ergadiensi et Insularum in Scotia R. D. Donaldum Martin, administratorem pro-cathedralis ecclesiae Oban.

14 aprilis. — Titulari episcopali ecclesiae Isiondensi R. D. Marcellinum Carolum Marty, canonicum archipresbiterum cathedralis ecclesiae Ruthenensis, quem deputavit in coadiutorem cum iure futurae successionis R. P. D. Felicis Augusti Béguinot, episcopi Nemausensis.

SACRA CONGREGATIO DE RELIGIOSIS

DUBBIO

Sono stati tradotti in varie lingue i canoni riguardanti le religioni laiche; traduzioni autorizzate, ma non officiali. Ora, in qualche traduzione, il testo di alcuni canoni non concorda con il disposto degli stessi canoni nel Codice.

Si domanda se sia intervenuto qualche cambiamento in proposito, o debba starsi al testo del Codice e ritenere errato il testo della traduzione.

La S. C. dei Religiosi, esaminata debitamente la cosa, dichiara doversi stare al prescritto del Codice e doversi emendare la traduzione.

Dalla Segreteria della S. C. dei Religiosi, 2 aprile 1919.

Mauro M. Serafini, Ab. O. S. B., *Segretario.*

SACRA CONGREGATIO DE PROPAGANDA FIDE

I

PRIVILEGIA CONCEDUNTUR « PIAE UNIONI CLERI PRO MISSIONIBUS ».

Ex Audientia SS̃mi habita die 20 martii 1919

SS̃mus Dominus Noster Benedictus Divina Providentia Pp. XV, referente me infrascripto S. Congregationis de Propaganda Fide Cardinali Praefecto, RR. DD. Sacerdotibus « Piae Unioni Cleri pro Missionibus », vulgo: *Pia Unione Missionaria del Clero*, adscriptis et in posterum adscribendis, dummodo ad sacramentales confessiones audiendas sint adprobati, facultatem benigne concessit benedicendi coronas Septem Dolorum B. M. V., cum applicatione omnium et singularum Indulgentiarum quas Summi Pontifices eiusmodi coronis impertiti sunt,

et benedicendi ac imponendi, sub unica formula, scapularia quae ut Sodales praedictae Piae Unionis imponendi facultate gaudent. Voluit insuper Sanctitas Sua ut nominatio Praesidis pro diversis regionibus *Piae Unionis Cleri pro Missionibus* Revmo P. D. Cardinali Praefecto reservetur eique facultas sit immutandi Statuta Piae Unionis prout diversitas regionum in quibus erigitur exegerit.

Datum Romae ex Aedibus S. Congregationis de Propaganda Fide, die et anno quibus supra.

G. M. Card. van Rossum, *Praefectus.*

L. ✠ S.

C. Laurenti, *Secretarius.*

II

DESIGNATIO ORDINARIORUM PRO APPELLATIONE IUXTA CAN. 1594, § 2

Iuxta can. 1594, § 2 Codicis Iuris Canonici pro appellatione:

Rmus Archiep. Sydneyensis designavit Ordinarium Maitlandensem.
» » Perthensis, Ordinarium Adelaidensem.
» » Adelaidensis, Ordinarium Melburnensem.
» » Brisbanensis, Ordinarium Armidalensem.

Quas designationes SSmus D. N. Benedictus Pp. XV, die 20 martii 1919, approbare dignatus est.

III

NOMINATIONES

Brevibus apostolicis nominati sunt:

2 aprilis 1919. — *Vicarius apostolicus de Scen-si meridionali in Sinis* R. P. D. Antonius Maria Capettini, e Sem. SS. AA. Petri et Pauli de Urbe pro Missionibus exteris.

— *Coadiutor cum iure successionis Vicarii apostolici de Ce-li Septentrionali in Sinis* Illmus ac Revmus D. Ioannes de Vienne, e Congr. Missionis, episcopus tit. Abriten., antea Vicarius apostolicus de Ce-li meridio-occidentali.

SACRA CONGREGATIO RITUUM

I

SPOLETANA

DECRETUM CONFIRMATIONIS CULTUS AB IMMEMORABILI TEMPORE PRAESTITI SERVO DEI FR. UGOLINO A GUALDO CAPTANEORUM, ORDINIS EREMITARUM SANCTI AUGUSTINI, BEATO NUNCUPATO.

Vetera et nova documenta, etiam ab agiographis provinciae Umbriae producta, Dei Famulum Ugolinum a Gualdo Captaneorum, quem Ordo Eremitarum S. Augustini inter suos alumnos cooptasse gloriatur, Bevaniae oriundum et Gualdi natum vertente saeculo decimotertio tradunt. In natali oppido a parentibus pie institutus, et puer et adolescens praeclara praebuit exempla virtutum, potissimum vitae solitariae et poenitentis caelestium rerum contemplationi coniunctae. Eodem in loco magnus adhuc exstat lapis in memoriam Dei Servi orantis, nomine Beato Ugolino appellatus. In Augustinianum Eremitarum Ordinem benevole receptus, ipse praecepta et consilia religiosae familiae fideliter observasse sanctique viri opinione apud suos et exteros inclaruisse fertur, concivibus frustra conantibus ut in patriam, iuxta omnium vota, reverteretur. Circa annum 1258, iterum instantibus Gualdensibus civibus illisque monachis S. Benedicti libenter annuentibus, eorum monasterium cum ecclesia praefato Ordini Augustinianensi legitime attributum fuit. Tunc Ugolinus, Superiorum iussu, in patriam reversus, monachus et prior una cum socio beato Angelo a Fulgineo possessionem cepit conventus et ecclesiae, quam impensa voluntate et cura instauravit et honori sancti Patris et Doctoris Augustini dicavit. Biennium ibi vixit Dei Famulus sancteque obiit die 1ª ianuarii anni 1260. Funere solemniter acto et quovis ordine civium confluente, eius corpus in eadem ecclesia sepultum fuit; ubi duos circiter annos quievit integrum, donec a quodam religioso sodali pes dexter abscissus est et ecclesiae florentinae ad ipsum Ordinem Augustinianensem pertinenti donatus. Quo tamen idem corpus, veluti thesaurus, melius custodiretur, auctoritate et iussu Bartholomaei Episcopi Spoletani in ecclesiam parochialem Ss. Antonii et Antonini martyrum, ab ipsomet Episcopo consecratam, translatum fuit. Ibidem usque ad annum 1640 legebatur vetustissima inscri-

ptio marmorea, eodem anno restaurata, quae refert consecrationem eiusdem ecclesiae rite perfectam tempore Urbani IV anno 1262, die dominica 2 septembris, intervenientibus septem Episcopis Umbriae, nempe Spoletano, Assisiensi, Eugubino, Fulginatensi, Nucerino, Interamnensi et Tudertino. Singuli antistites posuerunt indulgentias, in forma consueta lucrandas a fidelibus visitantibus ipsam ecclesiam consecratam ad honorem Dei et B. Mariae semper Virginis et Ss. Antonii et Antonini martyrum, *quorum corpora hic quiescunt et corpus B. Ugolini.* Id quoque describitur a Ludovico Iacobilli agiographo sanctorum et beatorum Umbriae et confirmatum ab Actis sacrae Visitationis in Castro Gualdo Captaneorum mense iulio anno 1713 peractae a Carolo Hyacintho Lascaris, O. P., Episcopo Spoletano, qui etiam invisit tum *hortum B. Ugolini* nuncupatum, tum reliquias *Ecclesiae,* prope domum paternam, *sub titulo Beati Ugolini ab Universitate, eo defuncto, aedificatae.* Progressu temporis, ne corpus Servi Dei furtim raperetur, in arca nucea affabre sculpta et deaurata inclusum, in ecclesia subterranea collocatum fuit super altari eidem B. Ugolino dicato, sub quo asservabantur corpora praefatorum sanctorum martyrum. Deinceps Confraternitas a misericordia et a B. Ugolino nuncupata canonice illic erecta est, cuius sodales saccis nigris incedunt sub proprio vexillo, adiecta ipsius Beati imagine. Ex documentis authenticis anno 1470 constat quod illo anno Petrus Santessis seu Faressis, prior Fraternitatis B. Ugolini, testamento reliquit libras decem denariorum *pro opere sancti Ugolini* speciatim ecclesiae fatiscenti reparandae, quod opus ipsa Gualdensis civitas perficiendum susceperat. Pia vero sodalitas anno 1568, aggregata sodalitati romanae a S. Ioanne Decollato, ad haec usque tempora Servi Dei cultum fovet et provehit eiusque festos dies solemniter peragit, et in sacris functionibus et processionibus quisque ex prioribus fraternitatis insigne honoris et potestatis praefert effigie Sancti Ioannis Decollati et B. Ugolini decoratum. Insuper ad cultum Servi Dei augendum, Gualdenses in statuto civitatis, anno 1483 edito, statuerunt et ordinaverunt quod praefatae ecclesiae S. Augustini in festivitate beati Ugolini, die 1ª ianuarii, quotannis dentur et offerantur duae librae cerae per dictum Commune. Nec praetereundum est quod in pariete cubiculi adiacentis memoratae ecclesiae adsunt depictae sacrae imagines; nempe: Domini nostri Iesu Christi cruci affixi in medio, B. Mariae Virginis ac S. Ioannis Evangelistae ad latera crucis et S. Mariae Magdalenae ad pedes Crucifixi. Aspicitur quoque beatus Ugolinus indutus veste nigra sui Ordinis et cinctus in capite aureola eiusdem formae ac aliae imagines. Ipse manu dextera defert lilium et sinistra librum apertum in quo legitur: « Para-

« disum intravi quia Regulam Patris mei Augustini observavi ». Ex fragmento inscriptionis huic operi subiectae patet ipsum absolutum fuisse anno 1482. Praeter haec quae ex processu Spoletano deprompta ad antiquitatem cultus Ugolino exhibiti pertinent, causae actores eiusdem cultus continuationem ad haec usque tempora comprobare student, praesertim per Acta Sacrae Visitationis in eodem Processu inserta Episcoporum Spoletanae dioeceseos, nempe Fulvii Ursini saeculo XVI, Maphaei Barberini, qui postea Urbanus VIII fuit, saeculo XVII, Vincentii ab Aqua et Francisci M. Locatelli saeculo XVIII; et per sacras functiones solemniter celebratas anno 1904, in honorem Servi Dei, cuius exuviae, occasione reparationis ecclesiae in eius partem superiorem delatae, restauratione absoluta, in elatum locum post altare princeps collocatae fuerunt. Qua demum pietate ac fiducia Gualdenses Ugolinum colunt et invocant in suis necessitatibus sive publicis sive privatis, opem implorantes et gratias ob accepta beneficia reddentes, testes sunt devotae peregrinationes, oblationes, dona ex voto, candelae accensae et similia ad eius exuvias honorandas. Quod potissimum accidit in praecipuis solemnitatibus ac in festivitate Servi Dei et quando, iuxta morem a maioribus traditum, ter in anno vel pluries, urgente necessitate, illa sacra pignora palam exponuntur, ad vitandam mortalitatem vel tempore pestilentiae, ad petendam pluviam, ad postulandam serenitatem vel pro qualibet alia necessitate et publica causa. Quibus omnibus superius recensitis aliisque argumentis in Processu Ordinario Spoletano deductis cum subsequenti sententia Iudicis delegati super casu excepto a decretis Urbanianis, cuncta haec Acta Processualia ad Sacram Rituum Congregationem delata sunt. Quum vero per decretum eiusdem Sacrae Congregationis diei 10 februarii 1918 obtentum fuerit, ut in hac causa servetur vetus iuris ordo ante recentiora decreta dierum 11 novembris et 31 decembris 1913 vigens, nihil obstat quominus ad ulteriora procedatur. Quapropter, instante Rmo P. Eustasio Esteban, Ordinis Eremitarum S. Augustini postulatore generali, communia vota universae religiosae familiae Augustiniensis et cleri populique Gualdensis etiam depromente, Emus et Rmus Dnus Cardinalis Philippus Giustini, eiusdem Causae Ponens seu Relator, in Ordinario sacrorum rituum Congregationis coetu subsignata die ad Vaticanum coacto, sequens dubium discutiendum proposuit: ***An sententia lata a Iudice per Rmum Vicarium Capitularem Spoletanum delegato super cultu publico et ecclesiastico ab immemorabili tempore praestito praefato Servo Dei seu super casu excepto a decretis sa. me. Urbani Papae VIII sit confirmanda in casu et ad effectum de quo agitur?*** Et Emi et Rmi Patres sacris tuendis ritibus praepositi, audito voce et scripto R. P. D. Angelo Mariani,

Fidei Promotore generali, cunctis diligenter expensis, rescribere censuerunt: *Affirmative, seu confirmandam esse sententiam.* Die 11 martii 1919.

Quibus omnibus Sanctissimo Domino nostro Benedicto Papae XV per infrascriptum Cardinalem sacrae Rituum Congregationi Praefectum relatis, Sanctitas Sua Rescriptum eiusdem Sacri Consilii ratum habuit et confirmavit, die 12 eisdem mense et anno.

✠ A. Card. Vico, Ep. Portuen. et S. Rufinae,
S. R. C. Praefectus.

L. ✠ S.

Alexander Verde, *Secretarius.*

II

PAPIEN.

DECRETUM CONFIRMATIONIS CULTUS AB IMMEMORABILI TEMPORE PRAESTITI SERVO DEI ISNARDO DE CHIAMPO, SACERDOTI PROFESSO ORDINIS PRAEDICATORUM, BEATO VEL SANCTO NUNCUPATO.

Sub annum trigesimum saeculi XIII sodales Ordinis Praedicatorum a Rodobaldo II, eximiae sanctitatis viro et praesule de venerabili ecclesia Papiensi praeclare merito, dono acceptam habuerunt ecclesiam S. Mariae de Nazareth, in suburbio civitatis, trans fluvium Ticinum sitam, una cum agro adiacente, in quo, consilio et opibus eiusdem praesulis adiuti, conventum erexerunt, duce Fratre Isnardo de Chiampo, seu Vicentino, quippe qui, iuxta vetera documenta, ex pago Chiampo, prope Vicentiam, oriundus erat. Ex Annalibus tam civitatis Papiensis quam Ordinis Praedicatorum certo constat eum, dum Bononiae studiis vacabat, ab ipso Patre legifero S. Dominico, anno circiter 1219, habitu Ordinis Praedicatorum indutum fuisse atque, spiritu eiusdem sancti Patriarchae repletum, divini Verbi praedicandi officium sibi demandatum ardenter explevisse. Conventum vero Papiensem, ad quem condendum missus fuerat, ad obitum usque vitae sanctimonia sacrisque ministerii operibus illustravit, ita ut cum Episcopo Rodobaldo, caelesti quadam amicitia sibi iuncto, Papiensis veluti alter apostolus haberetur. Vir etenim fuit magnae orationis, caritate erga Deum et homines accensus, virginea nitens castitate ac poenitentiae exercitiis mire addictus, quibus mediis, Deo benedicente, multos catholicos ad meliorem frugem reduxit, haereticorum vero, eo tempore pervicaciter insultantium, conatus repressit. Miracu-

lorum etiam dono insignem, iidem traditionis fontes Fratrem Isnardum claudos, surdos, mutos, manibusque vel aliis membris captos ac debiles perfectae sanitati restituisse ferunt. Tandem, post graves labores in Dei gloriam pro animarum salute susceptos, Vir Dei, lethali correptus morbo, die 19 martii anni 1244, omnium peccatorum confessione humiliter praemissa ac sacramentis Ecclesiae rite expiatus, in osculo Domini quievit, tanta sanctitatis fama potitus, ut inde ab obitu eiusdem usque ad hanc nostram aetatem cultus publici et ecclesiastici honores eidem tributi fuerint. Corpus quidem venerabilis Viri in ecclesia veteris coenobii Papiensis S. Mariae a Nazareth humatum fuit et pluries deinde cum honore translatum, prout ipsi Fratres Praedicatores sedem vel sponte mutaverunt, vel inviti mutare coacti fuerunt; prius quidem in ecclesiam S. Andreae de Realibus, deinde in templum S. Thomae Apostoli, ubi sacellum Beato Isnardo dicatum diu extabat, postea, sub finem saeculi XVIII, in ecclesiam S. Petri in Caelo Aureo nuncupatam, ac demum, extinctis una cum ceteris Familiis religiosis in civitate Papiensi Fratribus Praedicatoribus, in Basilicam Ss. Gervasii et Protasii, ubi etiam nunc sub altari sancti Patriarchae Francisci fidelium venerationi expositum quiescit. Neque vero Papiae tantum ac circa reliquias beati Isnardi, verum etiam in dioecesi et territorio Vicentino, unde erat oriundus, aliisque in regionibus, imo in toto Praedicatorum Ordine eius memoria cultu publico et ecclesiastico cum titulo *beati* vel etiam *sancti* honorabatur, prouti facile est perspicere ex Actis Processus, Ordinaria potestate a Rmo Episcopo Papiensi recenter constructi. Prae ceteris placet seligere elogium quo S. Antoninus, O. P., archiepiscopus Florentinus, in suis *Chronicis,* editis circiter anno 1453, inter viros *maximae sanctitatis et miraculis coruscantes,* adnumerat quoque Isnardum *Priorem olim Papiensem.* Commemorantur etiam imagines et reliquiae in ecclesiis et oratoriis publicae venerationi expositae atque votivae tabellae pro beneficiis acceptis ad tumulum Servi Dei appensae. Neque omittenda est imago quinta ex quadraginta iconibus per Thomam Mutinensem anno 1251 depictis in aula magna tunc coenobii Ordinis Praedicatorum, nunc Seminarii Tarvisini, quae quidem imago refert Isnardum devote dispositum ad divini Officii recitationem, radiis in capite redimitum, titulo Beati litteris gothicis ad calcem apposito et sinistrorsum eisdem caracteribus ita descriptum: « B. Fr. Isnardus Ordinis « Fratrum Praedicatorum, fuit vir valde religiosus, fervens et excellens « praedicator, per quem Deus multa miracula fecit ». Mentione quoque dignum est quod in Martyrologio Ordinis Praedicatorum anno 1604 Romae evulgato, inter beatos Confessores Fr. Isnardus recensetur cum

hoc elogio: « In conventu Papiensi, sanctitatis praestantia nobilis, multis « editis miraculis effulsit ». Itaque quum omnia in promptu essent ut de hac Causa confirmationis cultus apud Sacram Rituum Congregationem ageretur, instante Rmo P. Mauro Maria Kaiser, Ordinis Praedicatorum postulatore generali, attentisque postulatoriis litteris quorumdam Illmorum et Rmorum Sacrorum Antistitum, necnon Capitulorum Cathedralium Ecclesiarum atque cleri et populi Papiensis et Vicentinae dioecesium, rogantibus praepositis Ordinum Fratrum Praedicatorum et Minorum, Emus et Rmus Dnus Cardinalis Iosephus Calasanctius Vives y Tuto, loco et vice Emi et Revmi Dni Cardinalis Sebastiani Martinelli, causae Ponentis seu Relatoris, in Ordinario sacrorum rituum Congregationis coetu die 10 decembris 1912 ad Vaticanas aedes coadunato, sequens dubium discutiendum proposuit: *An sententia lata ab Illmo et Rmo Dno Episcopo Papiensi super cultu ab immemorabili tempore Servo Dei Isnardo de Chiampo, Ordinis Praedicatorum, exhibito, seu super casu excepto a decretis s. m. Urbani Papae VIII sit confirmanda in casu et ad effectum de quo agitur?* Et Emi ac Revmi Patres sacris tuendis ritibus praepositi, post relationem ipsius Emi Proponentis, audito etiam voce et scripto R. P. D. Alexandro Verde, Fidei promotore, omnibus accurate perpensis, rescribere censuerunt: *Affirmative seu sententiam esse confirmandam.* Quam resolutionem ab ipso Cardinali Sebastiano Martinelli sacrorum rituum Congregationi Praefecto relatam, Summus Pontifex Pius X ratam habuit et confirmavit, die 11, eisdem mense et anno.

Attamen ob speciales circumstantias optatum decretum confirmationis Apostolicae editum non fuit. Nunc autem, instante Rmo P. Ludovico Fanfani, Ordinis Praedicatorum postulatore generali, etiam universae religiosae Familiae S. Dominici fervida et supplicia vota depromente, atque ab infrascripto Cardinali sacrae Rituum Congregationi Praefecto Sanctissimo Domino nostro Benedicto Papae XV de praefatae Causae statu eiusque peculiaribus adiunctis facta relatione, Sanctitas Sua declarare atque statuere dignata est, ut praesens decretum confirmationis praenotatae sententiae de casu excepto seu de cultu immemoriali Servo Dei Isnardo de Chiampo, sacerdoti professo Ordinis Praedicatorum, exhibito, prouti de more publicetur. Contrariis non obstantibus quibuscumque. Die 12 martii 1919.

✠ A. Card. Vico, Ep. Portuen. et S. Rufinae,
S. R. C. Praefectus.

L. ✠ S.

Alexander Verde, *Secretarius.*

III

AURELIANEN.

CANONIZATIONIS BEATAE IOANNAE DE ARC, VIRGINIS, AURELIANENSIS PUELLAE NUNCUPATAE.

SUPER DUBIO

An et de quibus miraculis constet, post indultam eidem Beatae venerationem, in casu et ad effectum, de quo agitur?

Cunctas inter res, quibus passim facileque abuti consueverunt catholico nomini adversi homines, exstat profecto ea atque eminet, quae pro arbitrio effingitur magnaque praedicatione extollitur, quaeque amor est patriae, quemadmodum cuiusvis superioris recentiorisque aetatis scite non minus quam apte monumenta testantur.

Ducto siquidem initio ab ipsa adorabili Iesu Christi Redemptoris persona, dum per medium populum, per vias et plateas transibat Ille benefaciendo et sanando omnes, impia et blasphema in Eum iacta est calumnia, quod scilicet subverteret gentem. Utque consentaneum prorsus erat maximeque decebat fideles Eiusdem sectatores, non absimilis opinionis iniquitate, sub nascentis Ecclesiae exordio, primi agitati sunt Christiani iique, quo in odium invidiamque popularem adducerentur, veluti reipublicae inutiles insimulabantur, periculosi cives, seditiosi, imperii atque imperatoris hostes. Quin autem subsequentibus saeculis pedetentim quiesceret, itinere potius progredi visa est calumnia, quamvis eadem componi nequaquam possit cum christiana catholici hominis professione eique imo plane repugnet, sicut aperte docet communiter recepta Ecclesiae doctrina, quam, ceteros inter, valide strenueque tuetur Angelicus Doctor, quippe cuius huc spectans tam gravibus tamque perspicuis expressa verbis, haec sententia prostat: *Homo efficitur diversimode aliis debitor secundum diversam eorum excellentiam, et diversa beneficia ab eis suscepta. In utroque autem Deus summum obtinet locum; qui et excellentissimus est et est nobis essendi, et gubernationis primum principium. Secundario vero nostri esse et gubernationis principium sunt parentes, et patria, a quibus et in qua et nati et nutriti sumus. Et ideo post Deum, maxime debitor est homo parentibus et patriae. Unde sicut ad religionem pertinet cultum Deo exhibere; ita secundario gradu ad pietatem pertinet exhibere cultum parentibus et patriae* (2ª, 2ae, quaest. 101, art. 1).

Quod si haec omnia de quolibet Christifideli, qui memor sit professionis suae, affirmari praedicarique oportet, summum attigisse gradum in eo dicenda sunt, cuius non communes neque vulgares, sed heroicas fuisse constat christianas exercitas virtutes; eaque idcirco ad Beatam Ioannam de Arc, *Aurelianensis Puellae* pernotam nomine, vix atque transferuntur, statim levissimoque negotio planum fit atque perspicuum, quam temere quamque iniuste se gerant illi, qui ipsam *Aurelianensem Puellam,* vitam eius gestaque res, ad humanae tantum opis facultatem dimetientes, omni divinae virtutis instinctu exuere se posse arbitrentur. Revera, quae *Aurelianensis Puella* fuerit; quae peculiaris eiusdem vivendi agendique ratio ad sextum usque ac decimum suae aetatis annum; quae postmodum patrata per ipsam gloriosa et inaudita facinora, quibus inclinatae valde et afflictae in integrum restitutae sunt patriae sortes; qui funestissimus demum eiusdem interitus, cum, inique a suis prodita, ab hostibus capta, caedi omnium teterrimae tradita, sacra Eucharistia refecta, oculis in Christi Crucem defixis, implorata, coram populo confertissimo, pro suae mortis auctoribus venia, crepitantibus flammis est absumpta; ad haec sane omnia eorumque adiuncta tranquillum animum et praeiudicatae opinionis expertem qui parumper attendat, facere procul dubio nequit, quin christianam veri nominis heroidem agnoscere cogatur atque revereri.

Etenim, secus si esset, quae nuper cursim raptimque describere consilium et cura fuit, quibusque, brevius et expressius quo fieri potuit, Ioannae Arcensis exhibetur imago, nullam amplius sui nanciscerentur explicationem; idque facto suo ostendere fermeque confiteri vel ipsi visi sunt, qui innocentissimae Virgini tantum paraverunt exitium. Hi porro quum neque ipsi inficiari auderent quae egit quaeque operata illa fuit, insciae rusticaeque adolescentulae conditionem longissime exsuperasse potestatemque, Rationalistarum tamen scholae ut erant addicti, ne darent gloriam Deo, tamquam sagam atque veneficam rapere eam in ius non dubitarunt; eoque ex capite, per summum scelus, damnata quidem est; ast non incassum in iis, quae sibi propositae fuerant, interrogationibus iugiter constanterque professa illa fuit semetipsam actionesque suas subiicere Ecclesiae fidenterque se appellare ad Dominum Papam; quandoquidem, aliquot post annos, eius instante matre ac duobus germanis fratribus, veritatis iustitiaeque patrocinium volenti animo suscepit fel. rec. Callistus Papa III.

Huius namque Summi Pontificis apostolica auctoritate, apposita condita fuit inquisitio, qua res antea iudicata penitus est rescissa planeque deleta *Arcensis Puellae* infamia; quodque longe maius, ineundae

causae Beatificationis stratum et complanatum est iter; ex praefata quippe inquisitione magni pretii eruta sunt facta, pleraque sat firma sumpta sunt argumenta ad heroicas eiusdem *Arcensis Puellae* demonstrandas virtutes, quae tantam postea adeptae sunt firmitatem et certitudinem, quanta eisdem ex duplici obvenit miraculorum accessione. Vix enim peracta Beatificatione, novorum prodigiorum manare coepit fama, quorum ex numero binae, de quibus agitur, percensentur sanationes, quaeque pro Beatae Ioannae impetranda Canonizatione propositae ab actoribus fuere, earumque quadruplici disceptatione absoluta fuit cognitio. Primum siquidem de re est actum in Congregatione antepraeparatoria, secundo ac tertio in duabus praeparatoriis Congregationibus, quarto denique in Congregatione generali, quae, die decima octava superioris mensis martii, coram Sanctissimo Domino nostro Benedicto Papa XV coacta fuit; in eaque a Reverendissimo Cardinali Ianuario Granito Pignatelli di Belmonte, causae Relatore, sequens ad discutiendum propositum est Dubium: *An et de quibus miraculis constet, post indultam Beatae Ioannae de Arc venerationem, in casu et ad effectum, de quo agitur?* Reverendissimi Cardinales et Patres Consultores suum ex ordine protulerunt suffragium; verumtamen Sanctissimus Dominus noster supremam distulit edere sententiam, cunctos interea monens Suffragatores, orando obsecrandoque oportere Dei exquirere voluntatem. Quum vero mentem Suam patefacere statuisset, hodiernam designavit diem Dominicam Passionis; ideoque, Sacro devotissime peracto, ad Vaticanas Aedes arcessiri voluit Reverendissimos Cardinales Antonium Vico, Episcopum Portuensem et S. Rufinae, sacrae rituum Congregationi Praefectum, et Ianuarium Granito Pignatelli di Belmonte, Episcopum Albanensem causaeque Relatorem, una cum R. P. Angelo Mariani, Fidei Promotore generali, meque insimul infrascripto Secretario, eisque adstantibus, solemniter pronunciavit: *Constare de duobus miraculis;* de primo nempe *instantaneae perfectaeque sanationis Mariae Antoniae Mirandelle a morbo plantari perforante;* deque altero *instantaneae perfectaeque sanationis Theresiae Bellin a tuberculosi peritoneali, nec non a lesione organica orificii mitralici.*

Hoc Decretum publici iuris fieri et in acta sacrae rituum Congregationis referri mandavit octavo idus apriles anno MCMXIX.

✠ A. Card. Vico, Ep. Portuen. et S. Rufinae,
S. R. C. Praefectus.

L. ✠ S.

Alexander Verde, *Secretarius.*

IV

PRAEFATIONES IN MISSALI ROMANO INSERENDAE

I

PRAEFATIO IN MISSIS DEFUNCTORUM

Per omnia saecula saeculorum.

℟. Amen.

℣. Dominus vobiscum.

℟. Et cum spiritu tuo.

℣. Sursum corda.

℟. Habemus ad Dominum.

℣. Gratias agamus Domino Deo nostro.

℟. Dignum et iustum est.

Vere dignum et iustum est, aequum et salutare, nos tibi semper et ubique gratias agere, Domine sancte, Pater omnipotens, aeterne Deus, per Christum Dominum nostrum. In quo nobis spes beatae resurrectionis effulsit: ut quos contristat certa moriendi conditio, eosdem consoletur futurae immortalitatis promissio. Tuis enim fidelibus, Domine, vita mutatur, non tollitur: et dissoluta terrestris huius incolatus domo, aeterna in caelis habitatio comparatur. Et ideo cum Angelis et Archangelis, cum Thronis et Dominationibus, cumque omni militia caelestis exercitus, hymnum gloriae tuae canimus, sine fine dicentes.

URBIS ET ORBIS

Sanctissimus Dominus Noster Benedictus Papa XV, ex Sacrorum Rituum Congregationis consulto, suprascriptam Praefationem propriam, in Missis Defunctorum ubique locorum in posterum recitandam, approbavit, atque in futuris Missalis Romani editionibus rite inserendam iussit. Die 9 aprilis 1919.

✠ A. Card. Vico, Ep. Portuen. et S. Rufinae,
S. R. C. Praefectus.

L. ✠ S.

Alexander Verde, *Secretarius.*

II

PRAEFATIO IN FESTIS S. IOSEPH, SPONSI B. MARIAE VIRGINIS

¶ Sequens Praefatio dicitur in Festo, in Solemnitate et per Octavam S. Ioseph. In Missis votivis dicitur: *Et te in veneratione.*

Per omnia saecula saeculorum.

℟. Amen.

℣. Dominus vobiscum.

℟. Et cum spiritu tuo.

℣. Sursum corda.

℟. Habemus ad Dominum.

℣. Gratias agamus Domino Deo nostro.

℟. Dignum et iustum est.

Vere dignum et iustum est, aequum et salutare, nos tibi semper et ubique gratias agere, Domine sancte, Pater omnipotens, aeterne Deus: Et te in Festivitate beati Ioseph debitis magnificare praeconiis, benedicere et praedicare. Qui et vir iustus, a te Deiparae Virgini Sponsus est datus: et fidelis servus ac prudens, super Familiam tuam est constitutus: ut Unigenitum tuum, Sancti Spiritus obumbratione conceptum, paterna vice custodiret, Iesum Christum Dominum nostrum. Per quem maiestatem tuam laudant Angeli, adorant Dominationes, tremunt Potestates. Caeli, caelorumque Virtutes, ac beata Seraphim, socia exsultatione concelebrant. Cum quibus et nostras voces, ut admitti iubeas, deprecamur, supplici confessione dicentes.

URBIS ET ORBIS

Sanctissimus Dominus Noster Benedictus Papa XV, ex Sacrorum Rituum Congregationis consulto, pro sua quoque pietate erga Sanctum Ioseph, Beatae Mariae Virginis Sponsum et Catholicae Ecclesiae Patronum, suprascriptam Praefationem propriam, in Missis de eodem Sancto Ioseph ubique locorum in posterum adhibendam, approbavit, atque in futuris Missalis Romani editionibus rite inserendam iussit. Die 9 aprilis 1919.

✠ A. Card. Vico, Ep. Portuen. et S. Rufinae,
S. R. C. Praefectus.

L. ✠ S.

Alexander Verde, *Secretarius.*

ACTA TRIBUNALIUM

SACRA ROMANA ROTA

GRAVINEN.

NULLITATIS MATRIMONII (PERRINO-TROTTA)

Benedicto Pp. XV feliciter regnante, Pontificatus Dominationis Suae anno quarto, die 2 iulii 1918, RP. PP. DD. Petrus Rossetti, Ponens, *Raphaël Chimenti et Maximus Massimi, Auditores de turno, in causa* Gravinen. - Nullitatis matrimonii *inter* Mariam Antoniam Perrino, *actricem, repraesentatam per legitimum procuratorem, deputatum ex officio, rev. D. Aloisium Carabini, advocatum, et* Dominicum Trotta, *reum conventum, interveniente et disceptante in causa Substituto Defensoris vinculi huius S. Tribunalis, sequentem tulerunt definitivam sententiam.*

In parochiali ecclesia S. Ioannis Baptistae et S. Luciae, civitatis Gravinae, Maria Antonia Perrino, die 28 aprilis 1892, decimo quarto aetatis suae anno nondum expleto, matrimonium contraxit, Tridentini lege servata, cum Dominico Trotta. Mulieris admodum difficile erat ingenium: « Era troppo vivace; facilmente usciva a baloccarsi in istrada; « è molto sventata ». Quare eius mater, vel a tenera filiae aetate, uti debuit severitate, verberibus non exclusis, ad illam in officio continendam; immo persuasum etiam habuit, coniugalem societatem efficax remedium futurum filiae indoli moderandae atque corrigendae. « La « madre diceva, che per il carattere troppo vivace, e per i frequenti atti di « pazzia di lei, stimava buono darle presto l'appoggio del marito, essendo « la figlia troppo leggera, vivace, pazzerella e facile ad amoreggiare: « credeva necessario darle subito lo stato matrimoniale ». Sed contrarium prorsus accidit; coniugali enim consortio instaurato, Maria Antonia, quin ullo modo se corrigeret, suae indoli indulgens, adulterinos fovit amores; a viro in flagranti flagitio deprehensa, non levibus fuit verberibus affecta: « allora volle punirla, percuotendola e ferendola con una scure; « tanto che le portò via una parte del padiglione di un orecchio ». Inde,

orta inter coniuges dissidia, quorum exitus fuit mulieris discessus a viro, a matrimonio contracto anno vix elapso, quae Barium cum amasio contendit, ad virum suum nunquam reversura. Revera, viginti aliis elapsis annis a desertione viri, Maria Antonia coram Ordinario Gravinensi, die 14 augusti 1913, petiit matrimonium suum, ex capite vis et metus sibi illati a matre, nullum declarari. At, processu instituto, in contumacia viri causa fuit disceptata; sed sententia, quae prodiit, fuit contraria mulieri actrici, quae ad H. S. T. rite appellavit. Cum constitisset, Dominicum Trotta Americanas oras appulisse, per edictum, in Commentario officiali *Acta Apostolicae Sedis* insertum, iterum fuit citatus, sed sine effectu. Ideo, viri perdurante contumacia, in hodierno Turno Rotali causa definienda proponitur sub formula dubii: ***An constet de matrimonii nullitate in casu.***

Ius quod attinet. - Matrimonium cum sit ipsemet contractus naturalis sacramenti auctus dignitate (Pius VIII, Encycl. *Humilitati,* 24 maii 1829), adeo ut sacramentum et contractus sint aliquid unum individuum prorsus (Pius IX, Encycl. *Ad Apostolicae,* 1851), non aliter ac contractus ceteri consensu perficitur (cap. 5, *de Bigam.,* l. 30, *de R. I.*); et talis consensus requiritur, qui sit omnino liber et immunis a qualibet coactione (CC. 14-15-28, *de spons. et matrim.,* cap. 2, *de eo qui dux. in matrim.,* etc). Quare communis est theologorum et canonistarum sententia, matrimonium, vi et metu initum, nullum et irritum esse. Et merito; si enim vis physica sit adhibita, quae in corpus, non in animum, cadit, consensus deest; nam quis posset nolens velle, si moralis deest plena libertas, quam sacri canones in nupturientibus requirunt?

Metus enimvero, qui in animum cadit, etsi libertatem enervet, non enecat tamen; nam quisquis ad malum vitandum aliquid facit, hoc mavult (D. Thom., 2. 2. 6, 6l. L. 21, § 3, *Quae met. causa;* L. 22 *de rit. nupt.*), ut ecce si nauta, pelago saeviente, deiicit merces in mare; si facit voluntate, facit (D'Annibale, *Sum. Theol. Mor.,* I, 105). Quare, metu incusso, matrimonium simpliciter et absolute est quidem voluntarium, sed est etiam secundum quid, seu sub quodam respectu, involuntarium; qui enim solo metu ad illud impellitur, ita agit ut, absente metu, ab eo abstineret: atque adeo matrimonium, ex solo metu contractum, sociatam habet quamdam voluntatis tristitiam ac repugnantiam, licet inefficacem. Hoc sacri canones reprobant. « Cum locum non habeat consensus ubi « metus vel coactio intercedat, necesse est ut, ubi consensus cuiusdam « requiritur, coactionis materia repellatur. Matrimonium enim solo con- « sensu contrahitur, et ubi de ipso quaeritur, plena debet securitate ille

« gaudere cuius est animus indagandus, ne per timorem dicat sibi placere « quod odit, et sequatur exitus, qui de invitis solet nuptiis provenire » (cap. 14, *de spons. et matrim.*). Consequitur inde, erroneum prorsus esse quod iudex Gravinensis in sententia appellata hisce verbis asseruit: « In « iure vis et metus ad foedus infirmandum, oportet *ut tollant omnino « libertatem et voluntarium omnino destruant*, sive sub extrema violentia, « sive sub metu gravis mali praesentis et futuri ». Nam in casu metus incussi voluntas quodammodo laeditur; metu enim remoto aliter sese determinaret: non tamen enecatur; posito enim metu sese ad matrimonium determinat; hinc adagium: « coacta voluntas, est semper voluntas ». Et si, hoc minime obstante, matrimonium fit irritum, non ex consensus absoluto defectu est repetendum, sed a iuris dispositione, qua laeso succurritur et iniuria reparatur. Hanc ob causam metum passo actio datur, *quod metus causa*, ad contractum, ceteroquin validum, rescindendum: quae actio, cum locum non possit habere in matrimonio indissolubili, cautum est a iure ut laeso succurratur ope nullitatis contractus matrimonialis. « Consensus sub tali metu adest; et sicut est sufficiens ad vali- « ditatem aliorum contractuum, ita et matrimonii. Ecclesia autem merito « illum insufficientem declaravit, quia alias parti metum passae succurri « non poterat » (Gasparri, *De matr.*, II, n. 935). Sic etiam D'Annibale (loc. cit., III, § 315): « Metus dirimit nuptias, nempe (quia semel initae « rescindi non possunt secus ac alii contractus) ab initio ipso iure ».

Sed hoc non de quolibet timore dici debet; non enim in foro externo attenditur metus levis, qui facile contemnitur, et nemo praesumitur compulsus hoc metu (LL 6, 7, 8, *Quod met. caus.*); nec metus, qui est ab intrinseco, cum res ipsa metum facit, veluti si nauta metuat naufragium (C. 17, *De regul.*), reus poenam (Ex L. 21, § 10, C. *Quod met. caus.*); sed unus metus attenditur, qui est ab exstrinseco, cum aliquis infert metum ad consensum extorquendum, ut puta si quis, stricto mucrone, me cogat. Et hoc non semper nec eodem modo, sed tunc tantum cum: 1) metus incussus fuerit ad matrimonium extorquendum (CC. 14, 15, 28, *de spons. et matr.*, cap. 2, *de eo qui dux. in matr.*); 2) si fuerit iniustus quoad substantiam (C. 10, cod.), immo, iuxta nonnullos, etiam si fuerit iniustus tantum quoad modum (Lugo, *De iust. et iur. disp.* 22; Wernz, IV, n. 265); et 3) si fuerit gravis seu cadens in virum constantem, sive *absolute*, cum grave est periculum quod imminet, et aestimatur ex damno, ut puta si quis metuat sibi vel carissimis suis carcerem, verbera, stuprum, etc. (L. 3, 7, 8, *Quod met. caus.*); sive *relative*, cum gravis est mentis trepidatio, et aestimatur ex affectione metum passi (L. 3, *Ex quib. caus. maior.*), seu ex cuiusque indole, aetate, sexu, valetu-

dine, etc. (S. Thom., 4. Dist. 29, qu. unic., art. 3; Gasparri, *De matrim.*, II, n. 938, edit. IV; D'Annibale, III, par. 315, edit. II).

Quae de metu ordinario sunt dicta, ad metum etiam reverentialem pertinent; ad illum scilicet metum, quo reformidamus eius indignationem, in cuius potestate sumus constituti. Hic per se vel non est omnino metus, vel levis est, qui matrimonium non irritat: sed si aliquid aliud accedat, puta minae, perpetua indignatio, preces importunae et constantes, verbera, aliaque huiusmodi, fit qualificatus vereque *gravis*, qui ideo matrimonium dirimit. Haec est communis Doctorum sententia (Reiff., 1. I, t. 40, n. 95; Schmalzgr., l. 1, t. 40, n. 5; Sanchez, l. IV, *Disp. 15* n. 14; Gasparri, II, n. 943; D'Annibale, I, § 138, not. 14; Wernz, *De matrim.*, t. 8, n. 264); haec est iurisprudentia Rotalis (uti videre est, inter alias, in *Parisien.*, 20 februarii 1910; in alia *Parisien.*, 13 martii 1911), quam semper sequuta est S. Congregatio Concilii.

Quando de metu incusso agitur, qui non praesumitur, eius probatio quae alleganti incubit (1, *Cum te non solum*, ff. *de iis quae vis metusque causa fiunt*), aliquo modo differt a probatione in genere requisita; cum enim metus probatio sit difficilis, « tum ex parte illum inferentis, cum « secrèto et clam inferatur... praesertim quando a patre infertur filiae « secum habitanti » (Rota, Dec. 326, c. Ludovisio); ius canonicum, ad cuius praescriptum perpendi debet impedimentum, quodammodo indulget. Ideo testes admittuntur, qui alias non admitterentur, et idonei vocantur, uti in cap. final. *De test.* notat *Glossa*. Quare admittuntur domestici, ipsique consanguinei, et parentes illius, qui metum passus est (cfr. Fol. S. Congr. Concilii in *Lucerina, Rest. in integr.*, 26 martii 1768, § Clare); immo plurimum defertur iuratae depositioni illius, qui metum passus est; praesertim si aliae praesumptiones concurrant, quae eidem faveant; et illi quoque solent audiri, qui metum incusserunt (Rota, Dec. 373, n. 13 et 14, par. 18, tom. I, *Recent.*). Equidem contra matrimonii valorem pronunciari non debet, nisi « rationum pro nullitate complexio omne pru« dens dubium de existentia impedimenti excludat » (Instr. S. Officii, 20 iunii 1883): sed attenta probationis difficultate in hypothesi declarata, metus retinetur probatus « quando tales testes, coniecturae et « adminicula simul iuncta concurrunt, ut moralem certitudinem in « iudice pariant » (Gasparri, II, n. 954) et notetur « perperam exquiri « eas probationes, quae omnem in contrarium possibilitatem excludant, « cum satis superque sit moralis certitudo ex pluribus coniecturis et « adminiculis simul iunctis promanans » (Reiff., t. 40, n. 78; S. Congregatio Concilii in *Melevitana, Nullit. matrim.*, 22 decembris 1821, § Ioachimae).

Factum quod spectat. - Iamvero, si omnia simul conferantur adiuncta, quae habentur in actis, moralis haec certitudo habetur. Etenim Maria Antonia Perrino fatetur se, nonnisi a matre sua coactam, matrimonium acceptasse: « Questo matrimonio... fu tutta opera di mia madre. Dap- « prima cercava di vincermi con le blandizie; ma, vedendo la mia « ostinatezza, cominciò ad usarmi tutte le sevizie e torture, che solo « ella sapeva e poteva usarmi... Fu allora che mi rassegnai alla sorte. « Io mi rifiutai di accettare la proposta (del matrimonio). Le vie di fatto, « a cui essa ricorreva, sino a percuotermi con della fune bagnata, e con « bastoni, .. mi atterrivano, ed era allora che, per calmarla, io assen- « tivo ». Confessio haec ceu vera probatio retineri non potest cum facta fuerit post matrimonium accusatum, seu tempore suspecto (Cap. 5, *de eo qui*, tit. 13, lib. 3, X; *Instr. Austr.*, n. 148 et 169; Rota, dec. 264, n. 44, par. 5, tom. I, *Recent.;* dec. 165, n. 57, par. VI, *Recent.;* Wernz, n. 745, edit. 1911); bene vero veluti adminiculum retinetur, quod, aliis adminiculis unitum, omni vi probandi non caret.

Talis confessio, facta quoque legitur tempore non suspecto, quando scilicet de accusatione instituenda in matrimonium Maria Antonia ne cogitaverat quidem; immo quando, ignara impedimenti, de hoc ne cogitare quidem poterat. Hoc ita testatur Sac. Pizza Paschalis: « Ebbi occasione « di rivedere la signora Perrino nel 1909... Mi raccontò... che il suo matri- « monio era stato disgraziato: che fu la madre l'autrice di esso e, quan- « tunque contasse appena 13 anni, con falso attestato fu vinta ogni « difficoltà. La madre, di carattere violento,... volle il matrimonio prima « con un altro e, fallito questo, dopo tre mesi, col Trotta. A tal fine mal- « trattava la figlia con ingiurie e ricorreva anche a vie di fatto »; idque postquam mulier, interrogata, respondisset, se praecepto paschali nondum satisfecisse, et etiam addidisset, se in concubinatu vivere. Quo audito, testis Pizza ei consilium praebuit conscientiae suae consulendi per recursum ad Ecclesiam: « Io, dopo di aver preso consiglio da persone com « petenti,... cercai di persuaderla a sottoporre il suo caso al giudizio della « Chiesa ». Porro quae candide seipsam accusat de violato paschali praecepto et de turpi concubinatu, mentita praesumenda non est quando caetera retulit; et si meretur fidem quando contra se loquitur, est etiam credenda quando loquitur pro se. Ideo idem testis affirmare nullimode dubitavit: « Posso con sicura coscienza assicurare, che la signora era « sincerissima quando mi faceva tali rivelazioni, e nei diversi interro- « gatori, ai quali io la sottoposi in diverse epoche, non ebbe mai a « variare dalla prima ».

Actricis indoli hoc est conforme; eam enim testes omnes veridicam

dicunt et mentiendi incapacem, saltem quoadusque cum ea consuetudinem habuerunt, ut deponunt Laetitia Tata, Rosa Loglisci, Maria Chiarelli, Salvator Trotta et Dominica Lavecchia, hi duo postremi viri parentes. Ratio non suppetit cur hoc idem retineri non debeat pro tempore subsequuto, de quo testes nihil censuerunt affirmare, cum illam a longo tempore absentem non amplius vidissent. Et hoc tanto magis quia mulier, infelix potius quam impia, quamvis in concubinatu viveret, tamen religionis officia non deseruit, sed, quantum ei licuit, pietatem coluit. « Nella chiesa di S. Ferdinando, ait testis Canonicus Bux, edi- « ficava per la sua pietà », quam laudat etiam Sacerdos Pizza.

Quare non est attendenda Substituti Defensoris Vinculi insinuatio, quae Mariae Antoniae fidem abiudicat, et testium depositiones impetit illius credibilitatem affirmantium. Eius vita improbanda eam a testificando non repellit; immo quia metum passa est, debet audiri, eiusque depositio debet attendi, nisi falsa deprehendatur: « iuramento non adhibetur « fides quando vehementes contra iurantem coniecturae adsint » (Rota, dec. 12, n. 6, an. 1911, c. Mori); quod in casu probatum non apparet.

Quae circa metum passum Maria Antonia deposuit, ex pluribus verisimilia apparent. Non tantum ipsa deposuit, se proposito matrimonio cum Dominico Trotta magnam habuisse aversionem: « Dissi a mia « madre, che non avrei sposato giammai un contadino... Io non me la « sentivo per tante ragioni... Io mi rifiutai di accettare la proposta uni- « camente perchè non me la sentivo di sposare un contadino... Il pen- « siero rifuggiva dallo sposarmi un uomo di condizione contadino: ma « dovetti subire la volontà della mamma »; sed testes etiam hoc idem confirmant; Rosa Loglisci, actricis amita, ait: « A me, che pure la con- « sigliavo a preferire il contadino,... dichiarò che non ostante le buone « doti del giovane, non voleva saperne di sposarsi con un contadino ». Franciscus Perrino, eius patruus, dixit: « Mi dichiarò di non accettare « la mano di Domenico Trotta perchè di condizione contadino »; eamdem rem deposuit Dominica Lavecchia, sponsi mater, et Angela Giannini. Iamvero haec Mariae Antoniae repugnantia praesumptionem inducit metus incussi et laesae illius libertatis, ad essentiam matrimonialis contractus a iure requisitae, ut in casu simili tenuit Rota (Dec. 326, n. 7, c. Ludovisio): « Verisimilitudinem deducendo a nimia animi aversione « et repugnantia... quae sicut declarant animum Marchionissae alienis- « simum a dictis nuptiis (L. *si quis* § *plerique ff. de deleg. et sumpt.*), « ita removent consensum a contractibus »: et tradit Cosci (*De sep. thor.*, l. I, c. 8, n. 54) « ex parte mulieris per testes dicitur probatus metus « si deponant de ipsius aversione erga coniugem ante et post matrimo-

« nium ». Praesumptio haec, aliis unita adminiculis, veritati statuendae non parum inservit.

Enimvero mater Mariae Antoniae valde desiderabat matrimonium filiae suae cum Dominico Trotta. « Mia madre - ait actrix - mi disse « che mi avrebbe dato in moglie al Sig. Trotta... Volle che io la seguissi « in casa per esprimere il mio consenso ». Testes etiam idem affirmant: « Avvertii - ait Salvator Trotta, viri pater - che era la madre a volere « conchiudere il matrimonio ». Eadem ferme repetunt Dominica Lavecchia, mater sponsi, Angela Giannini, quae negotii huius fuit valida mediatrix, Laetitia Tata, et Rosa Loglisci: immo, dum omnes uno ore deponunt de dicto matris desiderio, addunt, se hanc matris agendi rationem non probasse. « Si giudicava male - ait Laetitia Tata - la condotta della madre, « perchè l'età della fanciulla e il suo comportamento non erano atti « allo stato matrimoniale ». Maria Chiarinelli deposuit « Io e il vicinato « commentavamo la premura della madre di lei a dare lo stato alla « figlia, così giovane ancora, che aveva compito appena i 13 anni ». Adeo autem vehemens fuit hoc matris desiderium, ut, cum sponsi parentes necessariis expensis sustinendis impares essent, et ideo matrimonii celebrationem vellent differre, ipsa difficultatem removit necessariam pecuniam offerens. « A questo provvide la madre della Perrino - « dixit Salvator Trotta - favorendomi centocinquanta lire »: et etiam, quod gravius est, matrimonium contra iuris praescriptum coram civili Magistratu fuit contractum; cum enim Maria Antonia aetatem nondum haberet a lege civili statutam (*Cod. Civ. Ital.*, art. 15), fraudulenter fides nativitatis primae filiae eiusdem nominis, quae obierat, fuit exhibita, atque ita in anno decimo quinto falso apparuit constituta. Cuius opera hoc factum sit non constat in actis; sed filia matrem accusat: « Mi sentiva « troppo piccola, di appena 14 anni, e mia madre per farmi sposare al « civile, esibì una fede di nascita di mia sorella maggiore, che era morta « prima che io nascessi, per cui fu dato a me l'istesso nome della defunta »: eamdemque accusationem confirmat testis de auditu Canonicus Bux: « Dal racconto della stessa Perrino, e *da altre che l'avvicinavano,* mi si « disse che la giovinetta fu fatta sposare con fede di nascita di una « sorella premorta avendo la madre interesse di collocarla presso « Trotta... ». Verum, attento matris interesse praemisso, quod nemo alius habuit, si non certitudo, saltem fundata praesumptio habetur, hoc eius opera factum fuisse.

Hoc semel posito, « considerandum est, utrum qui de illata vi accu- « santur, patria potestate et auctoritate pollerent,... quae indoles infe- « rentium, quae conditio, qui mores, qua ratione familiam regere con-

« sueverint; utrum ad iracundiam et violentiam essent proclives, ut « facile, quod minabatur, perficerent et animo ita essent duro et obsti- « nato, ut a nemine sibi contradici sinerent », iuxta instructionem S. Officii, diei 20 iunii 1883. Tale erat Mariae Antoniae matris ingenium, ut, naturalis amoris penitus oblita, in filiam se ostenderit valde inhumanam; quin enim studeret filiae suae compati infirmitatibus aetatis atque naturae, in eam crudeliter saeviit. Hoc ita actrix exponit: « Le vie di fatto a cui essa ricorreva sino a percuotermi con la fune « bagnata, ed anche con bastoni, e propriamente con quello che si « chiama matterello, ecc.; devo rilevare il carattere di mia madre: era « stata sempre crudele verso di me fin da quando ero bambina, perchè « sovente mi batteva, anche mi mordeva per frenare la mia troppa viva- « cità ». Et hoc confirmant testes: « La madre - dixit Rosa Loglisci - « ora con insinuazioni, ora con minaccie, ora con vie di fatto, con per- « cosse, o morsi, o pizzicotti, cercava di persuadere la figlia alla sua « volontà ». Idem testatur Laetitia Tata: « Ricordo che la madre era « severa con la figlia, e spesso usava con lei mezzi violenti di percosse « di morsi e di pizzicotti, perchè la figlia era troppo vivace »; et Irenes Modugno refert: « So che (Maria Antonia) era frequentemente percossa « dalla madre, e qualche volta anche inumanamente, e ciò perchè la « figlia era molto irrequieta e disubbidiente ». Equidem testes referunt, matrem ita se in filiam gessisse inde ab eius tenera aetate, et etiam propter eius naturales defectus: ex quo consequi videretur, saevitias non fuisse adhibitas intuitu matrimonii ad consensum in illud extorquendum: testes de hoc nihil deponunt, et fatentur, se hoc ignorasse. Sed imprimis ex his colligitur, quae fuerit matris indoles, quae ratio gubernandi familiam, passione potius quam ratione directa, efferatoque animo superata. Sed insuper nihil impedit quominus saevitiae ad matrimonium quoque obtinendum illatae retineantur. Nam mater, quae erga filiam tali utitur agendi ratione, quae vix et ne vix quidem cum belluis adhiberetur, est ita propositi tenax, ut sua voluntas sit lex absoluta, et nullo modo permittat filiam suam unquam ei detrectare, vitam secus acturam perpetuo infelicem sub talis matris imperio; et ideo, posita ex una parte filiae reluctantia matrimonio contrahendo, et ex alia firma matris voluntate ut illud acceptet, iure meritoque potest retineri, matrem inhumanam, sicut in ceteris, ita et in hoc eadem usam fuisse agendi ratione, ut filiae reluctantiam suae subiiceret voluntati. Hoc autem solido non caret fundamento.

Nam cum de sponsalibus ageretur mater crudelis reluctantem filiam colaphis caesit, sicut non una Maria Antonia, sed testes etiam depo-

suerunt. Illa dixit: « Quando costui (sponsus), insieme ai suoi, venne « a casa mia per fare la formale richiesta di matrimonio, io scappai in « casa di Angela Giannini per non comparire, ed oltre uno schiaffo, ci « vollero tutte le minaccie di mia madre per indurmi a presentarmi ai « genitori dello sposo ». Idem confirmat coram iudice: « Il giorno in « cui nella casa mia si presentarono i genitori dello sposo per fare la « proposta ufficiale .... io mi ridussi nella casa attigua di Angela Gian- » nini. Ma sopraggiunse mia madre, la quale volle che la seguissi in « casa per esprimere il mio consenso, e vedendomi riluttante mi tirò « uno schiaffo e mi fece tante minacce che io dovetti seguirla ». Inter testes Angela Giannini deposuit: « Appena Maria Antonia Perrino vide « quelle nuove persone in casa, sospettandone, o meglio indovinandone « lo scopo, cercò di uscire di casa; ma ne fu trattenuta dalla madre, « che la percosse con uno schiaffo; ma anche dietro lo schiaffo Maria « Antonia Perrino fuggì e venne in casa mia dicendomi: " Mia madre « mi vuol far vedere lo sposo ed io sono fuggita perchè non lo voglio „ ». Inter utramque relationem aliqua existit discrepantia, quae tamen non nocet cum sit accidentalis et non substantialis; temporis enim respicit circumstantiam, sed factum est idem, et bene explicatur discrepantia haec ex memoriae defectu, cum de facto agatur quod viginti ante annos evenerat. Quod si ita se gessit mater ab initio, etiam in decursu tractationum eodem modo se gessisse merito retinetur; eaedem enim omnes extiterunt rerum et personarum circumstantiae.

Et revera Dominica Lavecchia socrus actricis refert: « Durante il « periodo delle trattative matrimoniali... io mi sono recata più volte in « casa di lei per i preparativi del matrimonio. Avvertivo, che quando « giungevo in casa qualche volta la Maria Antonia ci lasciava per andar- « sene in casa di quella o di quell'altra vicina, e *la madre si muoveva « a cercarla e a ricondurvela anche rimproverandola.* Mi dicevano che la « madre, quando non si vedeva obbedita, *le usasse spesso maltrattamenti « e percosse,* ma ciò non è avvenuto mai in mia presenza ». Etiam Angela Giannini hoc idem testatur: « Le pratiche matrimoniali continua- « rono, ora col consenso di lei ed ora col rifiuto, a seconda le promesse « di futuri abbigliamenti, o le minaccie, o le percosse »; et Maria Chiarelli dixit: « Non so dire se gli stessi trattamenti, che si continuarono « nel periodo delle trattative dell'accennato matrimonio, avessero per « movente la volontà di forzarla all'istesso matrimonio ». Graviora autem sunt quae refert amita actricis, Rosa Loglisci: « La madre - ipsa dicit - « ed io pure preferivamo la proposta di Domenico Trotta a quella del- « l'artiere ... Ma Maria Antonia Perrino preferiva l'artiere al contadino.

« La madre sempre col pensiero del migliore collocamento, ora *con « insinuazioni, ora con minaccie, ora con vie di fatto, con percosse, con « morsi e pizzicotti, cercava di persuadere la figlia alla sua volontà ...* ». Quae omnia eo processerunt ut testis concludere potuerit: « Secondo « me sono convinta che il matrimonio essa lo accettò non col proprio « gusto, ma per obbedire e togliere il motivo dei maltrattamenti, perchè « una volta mi disse: " Me lo piglio, ma non con piacere „ ». Vexationes ergo a matre in filiam adhibitae matrimoniali quoque consensui extorquendo fuerunt directae; hisce enim « cercava di persuadere la « figlia alla sua volontà »; et hoc tanto magis quia Reiffenstuel (l. I, tit. 40, n. 29) docet « metum in foro externo, si dubitetur utrum directe an « indirecte incussus fuerit, praesumi *directum* » (cf. Gasparri, *De Matr.*, II, n. 951). Immo et metum incusserunt, qui cadit in virum constantem. Nam, ut ait Pignatellus (tom. IX, Cons. 130, n. 19): « Quando metus, « concipitur ex sola qualitate personae, non impedit libertatem; quando « tamen concipitur non solum ex persona, sed etiam ex qualitate peti- « tionis vel iussionis, quia videlicet ostendit animum omnino determi- « natum ad obtinendum quod petitur, tunc certe *cadit in constantem « virum*. Quia rationabiliter sibi persuadet, quod nisi obsequatur petenti, « sive iubenti, graviter indignabitur. Unde verecundia coniuncta est cum « timore indignationis et damni, quod potest ex ea sequi; et ideo est « sufficiens, ut cadat in virum constantem; immo si non timeret, non « esset constans, sed temerarius ». Et Clericatus (Dec. 37, *de matr.*, n. 21) scribit: « Metus reverentialis dupliciter consideratur, vel cum periculo « alicuius gravis mali, vel sine periculo. Primo modo, quando filius vel « filia, non obstante voluntate patris ..., timet rationabiliter reddere illum « sibi infensum, supercilliosum, torve aspicientem, nec placide loquen- « tem, et multo magis si audiat eumdem verba obbrobriosa dicentem, « vel ictus et verbera minitantem, aut alias mortificationes in se pro- « mittentem, quae omnia reputantur in filio mala gravia et importabilia. « Secundo », etc.

Non solum matris, sed etiam filiae est perpendenda conditio. Ratio habenda est primum sexus personae, quae violentiam passa dicitur; « facilius enim animus puellae commovetur, quam viri; deinde aetatis, « educationis, indolis, utrum nempe mitis ac timida fuerit, an fortis et « constans; qua ratione in familia vivere consuevit, utrum sub custodia « et vigilantia parentum, ita ut ab eorum imperio semper et in omnibus « penderet » (*Instr.* cit.). Et merito: metum enim graviorem aut leviorem facit animorum affectus; alter siquidem mortem non reformidat, alter minitantium supercilio commovetur. Utrum autem metus liberum

arbitrium violaverit, in passiva subiecti aestimatione inquiri oportet, non vero in aliorum opinione, ceu docet Barbosa (*Vot. decis.*, l. I, n. 26): « Magis verisimilis redditur metus, habita consideratione ad personam « quae illum patitur », ut tenuit Rota rationem reddens his verbis: « nam « pueri, in quibus nullus est usus, et qui omnia maiora, quam sint, iudi- « cant, propter imperitiam aetatis, rebus quibuscumque, etiam levissi- « mis, terrentur. Et hoc non solum in metu, quem coactivum appella- « mus, locum habere dicimus, sed etiam reverentiali ». Iamvero Maria Antonia, cum de matrimonio contrahendo ageretur, decimum tertium aetatis suae annum vix excesserat, quando iudicii maturitatem nondum erat consequuta: nec erat talibus naturae dotibus praedita, ut retineri potuisset mulier in suo genere formata, quae prudens et fortis existeret, quaeque matrimonialibus obligationibus suscipiendis sat superque esset idoneos. Patre etiam orbata, sub unius matris, adeo severae et crudelis, vivere cogebatur, quocumque humano destituta praesidio. Quibus in adiunctis, mirum esse non debet si puellae animus valde trepidaverit, et tandem matri suae matrimonium volenti morem gesserit, ne illius indignationis effectus experire perpetuo cogeretur; adeo ut ea plena gavisa non sit libertate seu securitate, quae a sacris canonibus requiritur, quaeque maior esse debet quam in ceteris contractibus.

Neque dicatur, Mariam Antoniam in die celebrationis matrimonii laetitiae signa non dubia manifestasse: « La festa dello sposalizio fu « fatta con tutta concordia e con tutta volontà si recarono a contrarre « il matrimonio civile e poi quello religioso; nella festa nuziale mi « parve contenta e soddisfatta. Nei giorni prossimi del matrimonio, e « nel dì proprio della celebrazione, mi parve contenta », sicut testes affirmant; quod ostendit, vel ipsam non fuisse coactam, vel a coactione non fuisse ad matrimonium inductam, seu metum ad matrimonii usque celebrationem non perdurasse; adeo ut puella ex nolente facta fuerit volens. Quo in casu de matrimonii nullitate agi non potest; metus enim siquidem fuit incussus, nullitatem non induxit, cum usque ad matrimonii celebrationem non perduraverit (Rota, in *Romana - Matrimonii*, 1 iulii 1727; et in *Leucorien. - Matrimonii*, 10 ianuarii 1727, c. Calcagnino).

Nam imprimis de actricis laetitia licet dubitare; non enim omnes testes affirmant, illam in die matrimonii laetam atque hilarem vere fuisse, sed dicunt talem sibi visam fuisse: « Mi parve contenta »: bene an male hoc asseruerint non constat, cum nullum factum assignaverint verae letitiae declarandae aptum. Sed insuper in hoc etiam prae oculis habenda est conditio puellae non solum tenerrimae aetatis, sed etiam

indolis levissimae atque inconstantis, quae vestium sericarum pulchritudine allecta, et amicarum puellarum capta admiratione, omnium, quae passa fuerat, oblita, contenta atque hilaris visa est, cum e contra internus eius animus matrimonio esset adversus. Hic fuit mos perpetuus toto negotiationum tempore a Maria Antonia servatus; eius enim mater reluctantem filiam promissionum harum vestium sibi subiicere curabat, quae tunc acquiescebat; sed, matris ira sedata, iterum in contrariam sententiam revertebatur. « È vero che alle insistenze della mamma io « qualche volta manifestavo la mia volontà affermativa; e ciò sopra- « tutto quando mi si facevano promesse di abiti di seta e di altri bei « doni, perchè a quell'età, cioè nell'età di 14 anni non compiti, tali cose « mi facevano piacere. Ma il più delle volte mi rifiutavo sempre, per la « ragione detta che non volevo uno sposo in quella condizione ». Media quibus mater utebatur ad filiam subiugandam « erano minacce, erano « vie di fatto, che si ripetevano ogni tanto; ed erano pure persuasioni « e allettamenti; per cui io alle volte mi ribellavo, alle volte assentivo: « e posso dire che questa fu la storia di più che due mesi, che dura- « rono i preparativi del matrimonio... Per calmarla io assentivo, ma « poi dopo qualche giorno io era daccapo con la ribellione, ed ella ritor- « nava ai soliti mezzi ». Porro puella, quae constanter vult et non vult, prout est vexationibus territa et promissionibus allecta, vel sua utitur libertate, non est retinenda serio voluisse, quod tandem victa acceptavit: ad vexationem enim redimendam illud acceptavit, et ideo quamvis revera in die matrimonii laeta atque hilaris fuerit, inde argumentum non oritur pro demonstrando libero eius consensu in illius celebratione. Quod est tanto magis retinendum, attenta generali naturae lege; virgines enim nubentes tanta commotione agitari solent in festivo apparatu, in gratulationibus omnium, in rei novitate, praesertim si sint tenerrimae aetatis, ut maxima in animo perturbatio insidere soleat, quamvis in ore debita laetitia appareat. Quare si quae exterius apparuere laetitiae signa in Maria Antonia, haec bene componuntur cum eius proposito, quod ex illis non ostenditur mutatum.

Matris ergo considerata natura, atque eius agendi ratione, filiaeque inspecta conditione, haec in matrimonio contrahendo usa non fuit ea libertate, quae plena esse debebat, et talis non fuit ob timorem reverentialem qualificatum, qui ex dictis non solum gravis fuit, et directus ad matrimonium extorquendum, sed fuit etiam iniustus, quia inducta est ei nubere, quem aversabatur; et in hoc consistit iniustitia metus. Nam in matrimonio contrahendo filii non habent dependentiam a parentibus iure divino et ecclesiastico, neque illorum voluntatem sequi coguntur;

ideo in casu ius Mariae Antoniae fuit vulneratum, et metus fuit iniustus. « Si autem matrimonium a nullius arbitrio pendere debet, et a qua- « cumque coactione immune esse debet, sequitur, iniustum esse et impe- « dimentum constituere timorem, quem parentes in filios immittunt, ut « tale matrimonium contrahant » (Rota, dec. 493, n. 30, par. IV; dec. 242, n. 13; dec. 346, n. 7, par. XIV, Rec.).

Quibus omnibus in iure et in facto perpensis, Nos infrascripti Auditores pro Tribunali sedentes, et solum Deum prae oculis habentes, Christi nomine invocato, decernimus, declaramus et sententiamus, *constare de matrimonii nullitate in casu*, seu ad propositum dubium respondentes: *Affirmative.*

Quare mandamus Ordinariis locorum et ministris Tribunalium, ad quos spectat, ut exsecutioni mandent hanc nostram definitivam sententiam, et adversus reluctantes procedant ad normam Sacrorum Canonum, praesertim cap. 3, sess. XXV, *de ref.*, Conc. Trid., iis adhibitis exsecutivis et coërcitivis mediis, quae magis efficacia et opportuna pro rerum adiunctis esse iudicaverint.

Romae, in sede Tribunalis S. R. Rotae, die 2 iulii 1918.

Petrus Rossetti, *Ponens.*
Raphaël Chimenti.
Maximus Massimi.

L. ✠ S.

Ex Cancellaria S. Romanae Rotae.

Sac. T. Tani, *Notarius.*

DIARIUM ROMANAE CURIAE

S. CONGREGAZIONE DEI RITI

Martedì 8 aprile 1919, nel Palazzo Apostolico Vaticano, si è tenuta la Congregazione *Preparatoria* dei Sacri Riti, nella quale con l'intervento degli Emi e Rmi Signori Cardinali, componenti la medesima, dai Rmi Prelati Officiali e dai Rmi Consultori Teologi, è stato discusso il dubbio su l'eroismo delle virtù esercitate dal Venerabile Servo di Dio Giovanni Nepomuceno Neumann, Vescovo di Filadelfia, della Congregazione del Santissimo Redentore.

SEGRETERIA DI STATO

NOMINE

Con biglietti della Segreteria di Stato il Santo Padre si è degnato di nominare:

31 marzo 1919. Mons. Francesco Parrillo, *Prelato Uditore della S. R. Rota.*

3 aprile » Il Rev. sac. D. Giovanni Trione, della Congregazione Salesiana del Ven. Giovanni Bosco, *Consultore della S. Congregazione dei Sacramenti.*

8 » » L'Emo signor Cardinale Aidano Gasquet, *Presidente Onorario della Pia Società di S. Girolamo per la diffusione dei SS. Vangeli.*

9 » » L'Emo signor Cardinale Michele Lega, *Protettore della Venerabile Confraternita delle Stimmate di S. Francesco, in Firenze.*

» » » Il Rev. sac. D. Enrico Quattrocolo, *Difensore del Vincolo presso il Tribunale della Sacra Romana Rota.*

» » » Il Rev. sac. D. Giuseppe Malusardi, *Minutante della Sacra Congreg. degli Affari Ecclesiastici Straordinari.*

10 » » L'Emo signor Cardinale Giovanni Cagliero, *Membro della Sacra Congregazione degli Affari Ecclesiastici Straordinari.*

» » » Mons. Gastone La Perrine d'Hautpoul, vescovo titolare di Caristo, *Consultore della S. C. Concistoriale.*

19 aprile 1919. L'Emo signor Cardinale Oreste Giorgi, *Membro della Sacra Congregazione di Propaganda Fide.*

15 » » L'Emo signor Cardinale Gaetano Bisleti, *Protettore della Primaria Associazione della Santissima Croce, eretta nella Basilica Sessoriana.*

16 » » L'Emo signor Cardinale Ottavio Cagiano de Azevedo, *Protettore dell'Istituto delle Adoratrici Perpetue del Ssmo Sacramento.*

17 » » L'Emo signor Cardinale Donato Sbarretti, *Protettore della Pontificia Accademia Teologica.*

19 » » L'Emo signor Cardinale Michele Lega, *Protettore della Società Antischiavista Italiana.*

22 » » L'Emo signor Cardinale Oreste Giorgi, *Protettore dell'Istituto delle Oblate Filippine in Roma.*

Con Brevi Apostolici il Santo Padre si è degnato di nominare:

Assistenti al Soglio Pontificio:

8 aprile 1919. Mons. Paolo Bruchesi, arcivescovo di Montréal nel Canadà.

» » » Mons. Paolo Stanislao La Rocque, vescovo di Sherbrooke.

Protonotari apostolici ad instar participantium:

2 aprile 1919. Mons. Francesco Nardi, della diocesi di Conversano.

11 » » Mons. Edoardo Chichy, della diocesi di Saint-Dié.

Prelati Domestici di S. S.:

6 agosto 1918. Mons. Dionisio O'Connor, della diocesi di London.

26 ottobre » Mons. Giacomo Alfonso Griffin, della diocesi di Sioux City.

7 marzo 1919. Mons. Pio Berti, dell'archidiocesi di Firenze.

27 » » Mons. Giorgio Waring, cancelliere del Vescovo castrense negli Stati Uniti.

3 aprile » Mons. Luigi Apollon Morel, della diocesi di Nancy.

4 » » Mons. Pietro Giuseppe Amedeo Lefebvre, della diocesi di Sherbrooke.

» » » Mons. Alfonso Osia Gagnon, della medesima diocesi.

» » » Mons. Filemone Brastard, della medesima diocesi.

» » » Mons. Giuseppe Amedeo Dufresne, della medesima diocesi.

9 » » Mons. Giuseppe Bollon, dell'archidiocesi di Algeri.

12 » » Mons. Donato Frese, della diocesi di Caserta.

» » » Mons. Giuseppe Pepe-Maturi, della medesima diocesi.

13 » » Mons. Timoteo Gibilisco, della diocesi di Piazza Armerina.

ONORIFICENZE

Con Brevi Apostolici il Santo Padre si è degnato di conferire le seguenti onorificenze:

La Gran Croce dell'Ordine di S. Gregorio Magno, classe civile:

23 marzo 1919. Al sig. Luigi de Nadal Artòs, della diocesi di Barcellona.

La Commenda dell'Ordine di S. Gregorio Magno, classe civile:

15 aprile 1919. Al sig. Bartolomeo Castelli, della diocesi di Tortona.

Il Cavalierato dell'Ordine di S. Gregorio Magno, classe civile:

6 agosto 1918. Al sig. Filippo I. Pocock, della diocesi di London.
12 febbraio 1919. Al sig. Fernando Georlette, console generale del Brasile ad Anversa.
23 marzo » Al sig. Pietro Girardon, della diocesi di Valence.
30 » » Al sig. Guglielmo Giorgio Federico de Bruyn.
4 aprile » Al sig. Giovanni Patrizio Tye, della diocesi di Brentwood.
» » » Al sig. Arturo Gauss, già segretario della cancelleria della Legazione Austro-Ungarica a Monaco di Baviera.
9 » » Al sig. Pietro Scheffers, della diocesi di Bois-le-Duc.
12 » » Al sig. Benedetto Genna, della diocesi di Mazara del Vallo.

Il Cavalierato dell'Ordine di S. Gregorio Magno, classe militare:

1 aprile 1919. Al sig. Alberto Traband, capitano di fregata della marina francese.
» » » Al sig. Paolo Mass, capitano di corvetta della marina francese.
» » » Al sig. Antonio Edde, commissario di seconda classe della marina francese.

Il Cavalierato dell'Ordine di S. Silvestro Papa:

8 aprile 1919. Al sig. Carlo Tomassi, di Roma.
10 » » Al sig. ing. arch. Giuseppe Mariani, di Roma.

MAGGIORDOMATO DI SUA SANTITÀ

Con Biglietti di S. E. Rma Mons. Maggiordomo, il Santo Padre si è degnato di nominare:

Camerieri Segreti soprannumerari di S. S.:

26 agosto 1918. Mons. Vincenzo Schweitz, della diocesi di Rottemburgo.
17 febbraio 1919. Mons. Antonio Tabanelli, della diocesi di Modigliana.
» » » Mons. Antonio Mengolini, della medesima diocesi.
18 marzo » Mons. Lorenzo Monaco, dell'archidiocesi di Brindisi.
1 aprile » Mons. Giuseppe Naddeo, della diocesi di Potenza e Marsico.

Cameriere Segreto di Spada e Cappa Soprannumerario di S. S.:

28 giugno 1918. Il sig. Nicola Federico Brady, dell'archidiocesi di New York.

Camerieri d'onore in abito paonazzo di S. S.:

26 agosto 1918. Mons. Francesco Saverio Reck, della dioc. di Rottemburgo.
» » » Mons. Corrado Kümmel, della medesima diocesi.
» » » Mons. Michele Munz, della medesima diocesi.
» » » Mons. Carlo Moehler, della medesima diocesi.
» » » Mons. Stefano Magg, della medesima diocesi.
17 marzo 1919. Mons. Salvatore Fiore, della diocesi di Nicosia.
28 » » Mons. Amedeo Carrillo Archidona, della diocesi di Madrid.
29 marzo » Mons. Francesco Annibale Ferretti, di Roma.

Cameriere d'onore extra urbem *di S. S.:*

26 agosto 1918. Mons. Giuseppe Müller, della diocesi di Rottemburgo.

Cameriere d'onore di Spada e Cappa soprannumerario di S. S.:

22 marzo 1919. Il sig. Emilio Edmondo Egberto Sassen, della diocesi di Ruremonda.

NECROLOGIO

24 marzo 1919. Mons. Alessandro Párvi, vescovo di Scepusio (Ungheria)